

Teatrul Național din București în R. P. Polonă

Vara aceasta, capitala Republicii Populare Polone a găzduit un tradițional Festival de teatru, „Întâlniri teatrale internaționale” — Varșovia 1978. Au participat: Teatrul Național din Strasbourg (Franța), cu *Mizantropul* de Molière; Teatrul Academic „V. Maiakovski” din Moscova (U.R.S.S.), cu *Fuga de M. Bulgakov* și *Total în familie* de N. Ostrovski; Teatrul „Nürja Espert” din Barcelona (Spania), cu *Yerma* de Federico Garcia Lorca și *O altă Fedra? Cu orice preț!* de Salvador Espriu; Teatrul Muncitoresc din Iran, cu *Shabat* de Esmail Khalaï; Teatrul Municipal din Göteborg (Suedia), cu *Cercul de cretă caucazian* de Brecht; Teatrul Academic de Dramă din Leningrad, cu *Povestea unui cal*, după Tolstoi; Teatrul de Artă din Atena, cu *Pacea* de Aristofan.

Teatrul Național din București a participat la acest Festival cu ultima sa premieră românească, *Autobiografie* de Horia Lovinescu, și cu *Romulus cel Mare* de Fr. Dürrenmatt. Ambele reprezentații — care au fost redate, în afara Festivalului, și în orașul Lodz — s-au bucurat de o caldă primire din partea publicului, a criticii și a oamenilor de teatru. Spectacolele au fost urmărite cu mult interes, atât la Varșovia cit și la Lodz, spectatorii manifestându-și o vădită prețuire și simpatie. Dealtfel, la conferința de presă care a avut loc în cadrul Festivalului și la care au participat și oameni de teatru polonezi, ne-am putut da seama că teatrul românesc se bucură în Polonia de o deosebit prestigiu.

Îată și câteva opinii extrase din primele cronici apărute în presa varșoviană, pe marginea spectacolelor prezentate de Teatrul Național din București.

„Cu trei ani în urmă, în cadrul ediției varșoviene a Teatrului Națiunilor, teatrul românesc a reușit un mare succes cu prezentarea piesei lui Marin Sorescu, *Matca*. De data aceasta, Teatrul Național din București a prezentat piesa *Autobiografie* de Horia Lovinescu, însemnat scriitor român din generația vîrstnică. Este povestea vieții

irăsite a unui talentat savant, care și-a sacrificat activitatea științifică pentru cariera. Cornel Todea a regizat acest spectacol cu măiestrie. Spectacolul are dinamism, ritm, o rezolvare scenografică de efect, a lui P. Bortnovski, care, pentru a sublinia evenimentele, se slujește de proiecție.

Actorii români se bucură la noi, de multă vreme, de o deosebită apreciere, fapt care s-a reconfirmat și cu prilejul reprezentării piesei *Autobiografie*. În mod special s-au remarcat Ion Marinescu, în rolul profesorului Galeriu Pop, Ileana Stana Ionescu (soția lui), Tamara Crețulescu (simpaticea Irina) și Traian Stănescu (fiul adoptiv al profesorului)...“

„...A doua seară a Teatrului Național din București, spectacolul cu *Romulus cel Mare* de Dürrenmatt, s-a desfășurat sub semnul măiestriei excepționalei actor Radu Beligan. Pe fundalul decorului simplu și frumos, semnat de Ion Popescu-Udriște, care evocă albele ruini de piatră ale clădirilor și coloanelor lumii antice în declin, Beligan joacă strania poveste a ultimului împărat roman. El conduce dialogul cu o mare cultură a cuvintului, a mișcării și gestului, cu perfecțiune tehnică și gust, ca și cînd ar juca într-o piesă de Shaw.

Concepția lui Beligan este gîndită pînă la ultimul amănunt și este minunat interpretată...” (Roman Szydlowski).

„...Amara comedie pseudoistorică a lui Dürrenmatt, *Romulus cel Mare*, poate fi ușor transformată într-o farsă grotescă, superficială. Sanda Manu și actorii Teatrului Național din București au realizat un spectacol frumos, expresiv, conform intențiilor autorului. Este o cu totul altă prezentare decît aceea pe care am văzut-o noi, pe scena Teatrului Dramatic, în care Ian Swidowski a realizat un rol de neuitat. Romulus Augustus-Radu Beligan este, în primul rînd, un stoic. Nu-și exteriorizează emoțiile, nu-și ascunde intențiile, lăsînd pe seama desfășurării faptelor rezolvarea spre care tinde. Cu toate acestea, este în continuare împărat și, în ciuda sărăciei sale ridicole și a pasiunii de avicultor, compromițătoare pentru un Cezar care primește apelativul «divinul», se află cu mult deasupra mulțimii de dominitori, soldați și slujitori. Demni de el sînt partenerii: Aemilian-Grigore Goța, care este și ridicol, dar și mare prin suferința sa, apoi căpetenia goșilor, Odoacer-Gh. Dinică, dînd eroului său un chip obosit de putere, de crime, de cuceriri...”

Rămîne în amintire «trădătorul» tăcut, împăcat cu sine, care salvează o comoară mai mare decît aceea a frunzelor de aur smulse din coroana imperială — trista înțelepciune a istoriei și blîndețea, care înseamnă tot înțelepciune.” (Jozef Szczawinski)

Florian Nicolau